Kunnanhallitus haluaa ensimmäisenä kiittää tarkastuslautakuntaa ansiokkaista ja perusteellisista huomioista tarkastuskertomuksessa. Lautakunta on huomioinut ainakin seuraavanlaiset asiat:

- tilinpäätöksen positiivinen toteuma ja talouden vastuullinen hoitaminen vuonna 2024
- lahjoitusrahastojen aktiivinen käyttö
- henkilöstön hyvinvointi ja osaamisen vahvistaminen

Elinkeinotoimi

- valituilla painopistealueilla on toimittu kuntastrategian mukaisesti
- bränditutkimuksen kautta Joutsan tunnettuus on todettu hyväksi
- ikääntyvä väestö ja koulutuksen ulkopuolelle jäävät nuoret ovat kasvava huolenaihe
- työttömyyden lisääntyminen

Sivistystoimi

- varhaiskasvatuksen kustannusten nousu ja henkilöstömuutokset
- hyvät palvelut ja liikuntapaikat
- henkilöstön rekrytointihaasteet
- valmistava opetus tuonut paljon lisätyötä
- lukion säilyttäminen ja määrätietoinen työ sen puolesta
- kesätapahtumien suuri määrä
- Digituen tärkeys ikäihmisille

Tekninen toimi

- Painopistealueista esimerkiksi kiinteistökannan hallinta toteutunut hyvin
- kiinteistöstrategia toteutunut mm. purkuhankkeiden osalta
- tukipalveluverkko on tiivistynyt
- oleelliset investoinnit on toteutettu
- rakennustarkastusta myytiin Luhankaan ja Toivakkaan
- ostopalvelut esim. talvikunnossapidossa ovat oikea suuntaus
- keskusta-alueen kehittäminen oli vuoden suuri teema
    - kuntalaisia osallistettiin siihen monin eri tavoin
- rakennusrekisterivirheiden korjausta on syytä jatkaa
- henkilöstömuutokset vaikeuttaneet työskentelyä
- Kuntastrategian mukainen turvallinen ja puhdas asuinympäristö ei ole toteutunut Leivonmäen saha-alueen kattohuopajäte -kysymyksessä

Johtopäätökset

- pääsääntöisesti oikaisuvaatimukset ja valitukset eivät ole johtaneet toimenpiteisiin
- muutostarvetta on uudelle valtuustolle parempaan ja toisiaan kunnioittavampaan käytökseen
- keskustelu- ja päätöksentekokulttuuriin toivotaan parannusta sillä pitkäjänteisen kuntamarkkinointi- ja brändityön tulokset valuvat hukkaan, mikäli heikentynyt keskustelu- ja päätöksentekokulttuuri vaikuttaa kunnan imagoon hyvänä paikkana asua, muuttaa asumaan, opiskella ja tehdä töitä sekä toimia yrittäjänä.
- myönteiseen elinvoiman ylläpitämiseen ja kehitykseen on kuitenkin panostettava edelleen
- Kuntabarometri-kyselyyn vastaamista tulee aktivoida ja tuloksia tulee hyödyntää mahdollisimman laajasti kunnan ja yritysten välisessä vuoropuhelussa sekä elinkeinopolitiikan kehittämisessä
- elinvoimapöydän, alueen yrittäjien ja eri toimijoiden kanssa on asetettava tavoitteeksi määritellä jaettu näkemys konkreettisemmin Joutsan elinvoiman kehittämisestä

- Tarkastuslautakunnan on helpompi tehdä arviointia, kun panostetaan resurssit tuloksellisuuden kannalta keskeisiin tavoitteisiin ja toimintoihin, joita on mitattu ja tulokset on konkreettisesti kirjattu
- Kotoutumistyötä on jatkettava ja yli yhdyspintojen tapahtuvaa kohtaamista vahvistettava
- Tarkastuslautakunnan havainnot aiemmissa arviointikertomuksissa eivät ole kaikin osin johtaneet puutteiden korjaamiseen.

Kunnan talouden ja lahjoitusrahastojen käytön osalta vuosi 2024 oli tuloksellinen. Talousarvioon nähden positiivisemman kehityksen syitä olivat mm. verotulojen ja valtionosuuksien ennakoitua vahvempi toteutuminen, toimintatuottojen vahvempi toteutuminen sekä kustannusten hillintä suhteessa talousarvioon. Kunnanhallitus toteutti yli 1.3 miljoonaa euroa lisäpoistoja. Samalla kunnan lainat pienenivät yli 1,3 miljoonaa euroa. Rahastovaroja kunnanhallitus myönsi yli 150 000 € vuoden 2024 aikana ja ne käytettiin pääsääntöisesti terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen yli 12 kohteeseen, mm. ikääntyneiden digiaputoimintaan, minkä tarkastuslautakunta huomioi useissa kohdin arviointikertomusta.

Kunnan henkilöstön osalta kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että Joutsan kunnassa työskentelee sitoutunutta ja työhönsä tarmokkaasti ja tuloksellisesti suhtautuvaa henkilöstöä. Henkilöstön sairastavuus on jopa poikkeuksellisen pientä ja suurimmat poissaolojen syyt, tuki- ja liikuntaelinsairaudet sekä mielenterveyden sairaudet noudattelevat kansallisia trendejä. Eläköitymiset luovat lähitulevaisuudessa sekä haasteita että mahdollisuuksia. Henkilöstön vaihtuvuudelle on luonnollisia selityksiä, kuten eläköitymisen mukanaan tuomat uudet rekrytoinnit.

Tarkastuslautakunnan huomiot elinkeinotoimen tapahtumista ovat teräviä. Valituilla painopistealueilla, rajallisilla henkilöstöresursseilla päästiin kuntastrategian tavoitteisiin. Bränditutkimuksen tulokset olivat vuoden positiivisinta sisältöä. Työttömyyden lisääntyminen niin kansallisesti, kuin joutsaisastikin heijastelivat tulevia vaikeuksia vuoden 2025 alusta voimaan tulleen TE24 -uudistuksen ja samalla kasvaneiden työttömyysmaksujen näkökulmiin. Ikääntyvä väestö tarvitsee erityyppisiä palveluita sekä tuo haasteita huoltosuhteeseen. Tosin suurimmat kustannukset kohdistuvat tässä Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Syrjäytyneet nuoret ovat suuri huolenaihe, joskin Joutsassa märät ovat maltillisia. Etsivän nuorisotyön toimet ovat äärimmäisen tärkeitä näiden nuorten kiinnisaamisessa.

Myös sivistystoimen huomioissa kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan huomioihin. Varhaiskasvatuksen kustannusnousu on ollut tiedossa pitkin vuotta 2024. Varhaiskasvatuksessa lakisääteinen henkilöstömitoitus, talousarvioon nähden suuri lasten määrä ja varhaiskasvatuksen kehitystarpeet ovat haastaneet taloutta. Henkilöstön rekrytointihaasteet ovat myöskin koskeneet varhaiskasvatusta, sillä valtakunnallisestikin varhaiskasvatuksen opettajista on pulaa. Joutsassa on tehty kuitenkin myös onnistuneita varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointeja. Rekrytointien tärkeys korostuu myös lukion säilyttämisen näkökulmasta, sillä lukio on mm. tärkeä rekrytointivaltti haettaessa päteviä opettajia yhtenäiskoulun tarpeisiin. Kesätapahtumia oli kesällä 2024 yli 100, mikä on valtava määrä noin 4 000 asukkaan kuntaan. Tästä kiittäminen on ennen muuta aktiivisia yhdistyksiä ja vapaaehtoistoimijoita.

Teknisen toimen osalta tärkeimmät strategiset painopistealueet toteutuivat vuonna 2024. Pieni ja ohut organisaatio on aina altis tarkastuslautakunnan huomioimille henkilöstömuutoksille. Kunnanhallitus painottaa, että purkuhankkeita ja palveluverkon tiivistymistä on syytä jatkaa myös tulevaisuudessa. Investointien toteuman osalta investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia ja ne olisi syytä toteuttaa valtuuston tahdon mukaisesti. Pienempi investointien toteuma on kuitenkin ollut osatekijänä velkamäärän pienentymisessä. Teknisessä toimessa yhteistyö mm.

rakennustarkastuksessa ja ympäristötoimessa naapurikuntien kanssa on äärimmäisen tärkeä ja lähes pakollinenkin kehityskulku taloudellisessa mielessä. Ostopalveluita on jatkettu vuonna 2025 mm. talvikunnossapidon ja yleishallinnon puolella palkkahallinnon kokonaisulkoistuksilla. Tarkastuslautakunnan kehitysajatukset ovat varmasti oikeansuuntaisia ja tekninen lautakunta arvioi niiden toteuttamiskelpoisuutta.

Kunnanhallitus toteaa, että tarkastuslautakunnan johtopäätökset ovat äärimmäisen onnistuneita. Oikaisuvaatimukset ja valitukset ovat työllistäneet hallintoa merkittävästi viime vuosina samalla, kun pääsääntöisesti ne on hylätty hallinto-oikeudessa. Paremmalle ja toisiaan kunnioittavammalle käytökselle sekä päätöksenteko- ja keskustelukulttuurille on tarvetta ja uuden valtuuston aloitus on luonteva paikka muuttaa näitä tapoja.

Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että tavoitteiden selkeämpään ja konkreettisempaan priorisointiin, rohkeampaan toiminnallisten ja laadullisten mittareiden sekä toimenpiteiden kirjaamiseen on panostettava edelleen ja kohdennettava resursseja niihin toimenpiteisiin, joilla saadaan vaikuttavuutta haluttuihin tavoitteisiin. Valtuustolla on tässä iso rooli kuntastrategian uusimisen yhteydessä.

Arviointikertomuksia on luottamushenkilöiden ja virkamieskunnan keskuudessa luettu viime vuosina tarkasti ja toimenpiteitä on niiden pohjalta tehty. Osa ehdotuksista, kuten mittaristojen uusiminen kohdistuu kuntastrategian uusimisen vaiheisiin ja on valtuuston keskeisiä tehtäviä. Samoin esimerkiksi vuoden 2023 arviointikertomuksessa esiin nostettu kansallispuiston kehittämisen nostaminen osaksi kuntastrategiaa kuuluu valtuuston tehtäviin. Kunnanhallitus pyrkii jälleen vuoden 2024 arviointikertomuksen pohjalta parantamaan toiminta-alueensa toimintaa.